

Varbergs kommun

Rektorn vid Derome skola

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Derome skola
i Varbergs kommun

Tillsyn i Derome skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Varbergs kommun under våren och hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Derome skola besöktes av Skolinspektionen den 28 maj 2013.

Fakta om skolan

Derome skola omfattar förskoleklass och årskurserna 1-3. Skolan ligger drygt en mil utanför centralorten Varberg. Skolan är organiserad i åldersblandade grupper, förskoleklass och årskurs 1 samt årskurserna 2-3. Sammanlagt 21 elever finns i förskoleklass och i årskurserna 1-3 finns 75 elever. På skolan finns även ett fritidshem med cirka 60 elever inskrivna. Lärarna är organiserade i ett arbetslag. Skolan leds av en rektor som även är rektor för Vidhögeskolan F-3.

År 2012 nådde enligt rektorn nästan samtliga elever i årskurs 3 kunskapskraven för de nationella kunskapskraven i matematik och svenska utom i ett delprov. Skolan redovisar inte sammanställning av kunskapskraven i de olika ämnena i årskurs 3.

Helhetsbedömning

Vid Skolinspektionens tillsyn framkom inget annat än att eleverna i Derome skola ges en god utbildning. De elever som Skolinspektionen samtalat med talar väl om sin skola, de säger att de känner varandra på skolan och att de är snälla mot varandra. Eleverna säger också att de tycker de lär sig mycket i skolan. Enligt Skolinspektionens bedömning har lärarna höga och tydliggjorda förväntningar på sina elever och de följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultaten analyseras i arbetslagen.

Skolinspektionen bedömer att rektor har en struktur för hur utvecklingsarbetet ska genomföras och lärarna utvärderar verksamheten fortlöpande. Skolans systematiska kvalitetsarbete är däremot endast delvis dokumenterat. Det är viktigt att skolan även dokumenterar de åtgärder som planeras och genomförs efter att verksamhetens resultat analyserats och diskuterats på skolan. Skolinspektionen bedömer att rektor är förtrogen med undervisningen och deltar i det pedagogiska utvecklingsarbete som sker i skolan.

Det har inte framkommit annat än att fritidshemmen erbjuder eleverna en variation av aktiviteter och möjlighet till rekreation. Tillsynen visar dock att planeringen av verksamheten inte alltid tar sin utgångspunkt i de nationella målen. Det är väsentligt att rektorn tar ansvar för att verksamheten inriktas mot de nationella målen och ser till att syftet med fritidshemmet uppnås.

Skolinspektionen kan också konstatera att samverkan mellan grundskolan och fritidshemmet avseende innehåll saknas.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 18 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Varbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Utbildningen i fritidshemmet ska vara systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.
- Skolan och fritidshemmet ska arbeta medvetet för att motverka traditionella könsroller.
- Fritidshemmet ska samverka med skolan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande och för att skapa en verksamhet som kompletterar skolan innehållsmässigt.

Motivering

Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Skollagen anger att det för varje skolförhållande och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen. Tillämpliga delar i läroplanen ska gälla för fritidshemmet. Läroplanen anger att samarbetsformer mellan fritidshemmet och skolan ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Det framgår av läroplanen att det är rektors ansvar att samverkansformer utvecklas.

I läroplanen anges också att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Det sätt på vilket flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan, och de krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till

att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmonster. Den ska därför ge utrymme för eleverna att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet.

I intervju uppger fritidshemmets personal att det inte i någon större utsträckning sker samverkan mellan fritidshemmet och skolan. Några av fritidshemmets personal har del av sin tjänst i grundskolan och kan på så vis ta med sig kunskap om vad skolan arbetar med i skolan till fritidshemmet. I intervju med personal och rektor framkommer dock att skolan och fritidshemmet inte kontinuerligt planerar och genomför verksamheten så att fritidshemmet kan komplettera skolverksamheten. Samverkan mellan grundskolan och fritidshemmet beskrivs i kvalitetsredovisningen 2011/12 som ett utvecklingsområde som ska prioriteras det närmaste året, vilket alltså intervjuer visat inte har skett.

I intervju med personal i fritidshemmet framkommer att de inte medvetet arbetar för att motverka traditionella könsmonster. De har inte diskuterat i personalgruppen om vad detta står för och de arbetar inte aktivt med frågan.

Det framkommer även vid intervjun att planeringar inte alltid utgår från de nationella målen i läroplanen. Personalen uppger att rektor sällan besöker verksamheten och rektor efterfrågar inte heller planeringar och utvärderingar. Enligt personalen har de svårt att hinna med planering av verksamheten, det är knappt med tid. Rektor uppger att någon utvärdering av fritidshemmets verksamhet med fokus på dess syfte och mål inte genomförs på samma sätt som i skolan.

Utredningen visar att rektor inte tar tillräckligt ansvar för att fritidshemmets verksamhet som helhet inriktas mot de nationella målen. Det framgår även att skolan och fritidshemmet inte samverkar för att ge elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och för att skapa en fritidshemsverksamhet som kompletterar skolan innehållsmässigt. Vidare arbetar inte fritidshemmet medvetet för att motverka traditionella könsmonster. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 § första stycket, 4 kap. 5 § och 14 kap. 2 § skollagen

Lgr 11 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag samt 2.5 Övergång och samverkan

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Varbergs kommun en anmärkning.

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten. Skolan och fritidshemmet har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Enligt skollagen ska den närmare utformningen av inflytandet anges i samband med den planering av verksamheten som förskrivs i bestämmelserna om systematiskt kvalitetsarbete. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Enligt rektorn och lärarna finns det ingen strategi för och det anges inte i planeringen av verksamheten vid skolan hur elevinflytandet ska genomföras, utan det är upp till varje lärare att själv avgöra hur detta arbete ska genomföras. Det saknas även en planering för hur eleverna ska ges ett ökat inflytande i takt med ålder och mognad.

Utredningen visar att det finns brister i arbetet med elevinflytande. Eftersom eleverna har inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Trygghet, studiero och en god miljö**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet utifrån en ak-

tuell kartläggning avser att påbörja och genomföra under kommande året.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever och därvid se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Derome skola och fritidshem har en likabehandlingsplan, tillika plan mot kränkande behandling för läsåret 2012/13. I planen saknas konkreta åtgärder som ska genomföras under året, det vill säga resultat av de kartläggningar som görs. Enligt lärarna genomförs kartläggningar och enkäter bland eleverna och skolan vidtar åtgärder utifrån dessa. Personalen på fritidshemmet uppger att de känner till planen. Det görs enligt dem dock inga kartläggningar på fritidshemmet. Planen är inte daterad. Varken skolans eller fritidshemmets behov och de åtgärder som behövs i respektive verksamhet synliggörs i planen mot kränkande behandling.

Utredningen visar att skolan saknar en plan mot kränkande behandling som utgår från de behov som finns vid varje verksamhet, det vill säga grundskola och fritidshem. Eftersom skolans behov kartläggs och rutiner finns och används för att upptäcka och åtgärda kränkningar ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor tar inte ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare,

övrig personal och elever. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Arbetslaget på skolan har skrivit underlag till skolans kvalitetsredovisning som rektor sammanställer. Rektor har en struktur för hur utvecklingsarbetet genomförs. Lärarna utvärderar verksamheten fortlöpande. De analyser som görs resulterar i ett systematiskt kvalitetsarbete som, enligt rektorn och lärarna, leder till att skolan drar slutsatser om vilka insatser skolan behöver göra för att förbättra elevernas förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Skolan har inte dokumenterat sammanställningar över elevernas samlade resultat i årskurs 3 eller vilka åtgärder som analyserna lett till.

Utredningen visar att skolan saknar dokumentation över delar av sitt systematiska kvalitetsarbete. Eftersom skolan enligt Skolinspektionens bedömning har en systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ser Skolinspektionen överträdelserna som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

4 kap. 6 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Marie Sjöberg och jurist Susanna Åhgren.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Karin Yllö-Werner
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).